

37 leiért tartós női harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

Számolnak azzal, hogy, amennyiben Németország visszavonja felvételi kérését, ebből súlyos következmények származnának a Népszövetségre és a locarnoi egyezményre.

Spanyolország öt éves tanács-tagságot kér

A szeptember 2-án kezdődő 41. népszövetségi ülés súlypontja ebben a pillanatban Paris

A kolozsvári Magyar Színház programja

Irodalmi ciklust rendez a színház a dráma-irodalom remekeiből. Hírneves művészek fognak vendégszerepelni az operaelőadásokon

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 21.) Az új színházi évad küszöbén a kolozsvári Magyar Színház kész programmal lép a közönség elé. A kolozsvári színház előzetes munkatervre, amely szélesskálajú művészeti programot ígér be, így hangzik:

„Mint minden évben, úgy most is hang sulyozni kívánja az igazgató, hogy ez a munkaterv nem pontos határidőre kiállított váltó. Semmiféle színház nem tud augusztusban pontosan, dátum szerint és véglegesen olyan programot adni, amelyen változás ne történjék. Annál kevésbé várható ez egy olyan kisebbségi sorssal küzdő intézménytől, amely napról-napra újabb, előre nem látható és egyre leküzdhetlenebb akadályok között vergődik.

Lehet, hogy egyik-másik tervét nem fogja megvalósítani a színház, de viszont egészen bizonyos, hogy igen sok olyan teljesítménnyel fog gazdagodni ez a program, amelyet most még nem lehet jelenteni.

A közönségtől függ a művészei program

Hogy irodalmi és művészi törekvéseiből mennyit és mit valósít meg a színház, az kizárólag a közönségtől függ. Ha a közönség a jövő évadban is fagyos közönnnyel és fitymáló lenézéssel fogja megfojtani a komoly törekvéseket, akkor a színház nem tehet róla, ha le kell mondania programjának megvalósításáról. Alami, vagy váosi támogatásban részesülő színháznak meg van az a lehetősége, hogy függetlenítse magát a közönség ízlésétől, de a kolozsvári Magyar Színház 8 év óta egyetlen fillér segélyt sem kap sehonnán. Hogy fennmaradjon, hogy 200 tagjának kenyerét biztosíthassa, azt kell adnia, amire közönsége van. A színház színvonalát tehát a közönség érdeklődésének igénye szabja meg.

Az irodalmi ciklus

Irodalmi ciklust tervez a jövő évadra a színház. A ciklus keretében elő akarja adni a színház a Shakespeare „Hamlet”-jét és „Vihar”-ját. A „Hamlet”-et modern, mai koru ruhában, úgy, ahogy Shakespeare hazájában, Londonban ötszázszor adták óriási sikerrel s ahogy Németországban, Ausztriában és most Budapesten is játszották már. Moliere-től a „Dandin György”-öt fogja feleleveníteni a színház s ismét műorra kerül a „Botcsinálta doktor” is. Érdekes kísérlet lesz a „Pathelin mester” című komédia del arte bemutatása, amellyel egy estén fog színrekerülni a németek 24 éves korában elhalt drámaíró zsenijének, Georg Büchnernek drámai töredéke, a „Wozzek”-je. Schillernek a „Haramiák” című tragédiája fog szerepelni a ciklus során. Az elmúlt évben felelevenített „Faust” is műsoron marad. A magyar drámaírást Katona József „Bánk bán”-ja, Madách Imre „Ember tragédiája”, Herczeg Ferenc „Bizánc”-a, Karinthy Frigyes „Holnap reggel”-je fogja képviselni. Calderontól „Az élet álom”, Goldonitól a „Fogadósne”, Ibsentől a „Nóra” és a „Peer Gynt”, Rostandtól „Cyrano de Bergerac”, Hauptmann-tól a „Hanné”, Strindberg-től a „Mámor”, Andrejev Leonid-tól az „Anathéma”, Wilde Oszkár-tól a „Salomé”, Pirandello-tól a „Beosztottság öröme”, Oszip Dymov-tól a „Szomorúságának éneke” szerepel a színház munkatervén.

Schaw születésének hetvenedik évfordulóját Shaw-sorozattal akarja megünnepelni a színház. A Tanner John „Házasság”-t, a „Sors ember”-t, Bleco Posmet „Árultatását”, a „Pygmalion”-t és a „Szent Johanná”-t készíti elő a színház e sorozat rendjén.

és Madrid között fekszik. A spanyol külügy-miniszter jelenleg Biarritzban tartózkodik és ott a népszövetségi kérdés ügyében diplomáciai tárgyalásokat folytat. Spanyolország esetleg meg fog elégedni egy csak félig állandó tanács-tagsággal, amelynek időtartama jelenleg három évben van megállapítva, de amelynek menétumát Spanyolország öt évre szeretné felemeltetni. Ez ellen a felemelés ellen azonban a kisebb államok, Svédország, Norvégia és Svájc tiltakoznak. Ezenkívül különösen Olaszország igyekszik rábeszélni Spanyolországot, hogy a népszövetségi kérdésben engedjen.

Az operaelőadások és a kultúrcsere

Az operaelőadásokat, mint a múlt évadban, úgy jövőben is hírneves művészek vendégszereplésével igyekszik a színház érdekesebbé és változatosabbá tenni. Az operai műsornak egyik kiemelkedő eseménye lesz bizonyára a Poldini: „Farsangi lakodalmá”-nak a bemutatása. Ez az op-ra már a múlt év munkatervén szerepelt, de az anyag megszerzésének késedeleme miatt lemaradt.

Ki akarja mélyíteni a színház a jövő évadban azt a komoly és nagyjelentőségű sikert, amellyel a kolozsvári magyar színházi bukaresti vendégszereplése járt az elmúlt két évadban. A jövő évadban nemcsak a drámai együttes, hanem december hónapban az operettegyüttes is kététheti vendégszereplésre megy Bukarest legnagyobb színházába, az Eforiába.

Azt az áldozatos munkát, amelyet a román-magyar kultúrcsere nemes eszméjének szolgálásában a színház hét év óta kifejt, a jövő évadban is folytatni fogja. Ezt a gondolatot fogja szolgálni Caragiale két művének, a Scrisoara pierdatanak és a Napastanak, valamint Sorbul: Patima rosiájának repríze, továbbá Eftimiu Mesterul Manolejának és Jorga Pretenziorijának a bemutatása.

A színházi évad újdonságai

Példátlannul gazdag lesz egyébként újdonságokban a jövő évad. Eddig a következő új darabok előadái jogát szereszte meg a színház: Molnár Ferentől Játék a kastélyban, Lengyel Menyhértől Sajbold és Diktator, Békési és Raggambitól Bassarissa, Zerkovitztól Cuda Mihály szerencséje és Muzsikus Ferkó (operettek), Zágón Istvántól Pankódi királynő, Lehár Ferentől Paganini (operett), Kálmán Imrétől A cirkszuz hercegnője, Szilágyi László-tól és Vincze Zsigmond-tól Körösi lány (operett), Szirmai Albert-tól és Martos Ferentől Éva grófnő (operett), Drégely Gábor-tól A naplopó, Fodor László és Szenes Béla új darabját, amelyeknek még címük nincs, Mikszáth Kálmán-tól A Nozti fiúk ezete a Harsányi Zoltán átdolgozásában, Chopin, Faragó Jenő új operettje a Chopin zenéjével, Földes Imrétől A béka, Birakeautól Dejeuner de Soleil, Flers és Croisant-tól Az új urak, Georges Beartól Az eltört létra (Ec halle casse), Savoirtól, a Nagyhercegnő és a pincér szerzőjéől Le Dompneur, Geraldytól Robert és Marianne, Dario Nicode-mitól a Tökmag és Árnycék szerzőjéől La Mésrina, Bouchet-Falk és Sulz világhírű operettje: A párizsi kirakás, Gilbert új operettje: Csak egy kiságy, Ivsin új operettje: Pas sur la Bouche, Barrie színműve: Alice ül a kandallóhoz, Londale színjátéka: A nagytskerítés (Spring cleaning), Ives Mirandétól A soronkövetkező ur, Jacques Dvaltől Dans se Candeur n'aive, Savoirtól Figarant de la gaité, Carlo Venezianitól Alga Marina, Bourdet világhírű darabja, amelyet a budapesti rendőrség betiltott a Reinhardt-előadások alkalmával: La Prisonniere, Andre Lordtől és Pierre Chainet-től Mon curé chez les riches, Albert Schloas-tól Végre egyedül, Leopold Marchand-tól Mon gasse de pere, André Pickard-tól Monsieur de saint Obin, Mungham-tól Az esz, Robert Mil-tontól: A darázs-fészék.

Ezek a már szerződésileg külföldi kiadó-vállalatok utján lekötött újdonságok. De az évad műsora fel fogja ezeken kívül ölelni azokat a sikereket is, amelyeket a Nyugat nagy világvárosai hozni fognak, de amelyek még ott is csak a tervezgetések és reménységek gubóban rejtőzködnek.

Haas Lípót

Linoleum üzlet

dusan felszerelt
gyári fölerakala

Cluj, Str. Reg. Ferdinand 6
Fiókok: Timișoara, Oradea-Mare

ahol az alanti olcsó áron
szerezheti be szükségletét.

Viaszosvászon asztalterítők:

60x100 nagyság....	Lei 80.—
80x115	” 120.—
100x130	” 175.—
115x145	” 215.—

Butorbehúzáshoz bőrvászon
már 120 lejtől

Linoleumok:

67 cm. széles méterje	Lei 155.—
90 cm. ” ” ”	” 205.—
100 cm. ” ” ”	” 235.—
200 cm. ” átütött Inlaid linoleum	” ” ”
□ m.-ként	Lei 325.—

Futószőnyegek:

65 cm. széles kétoldalon használható I-a minőségű méterje	Lei 85.—
90 cm. széles kétoldalon használható I-a minőségű méterje	Lei 120.—
65 cm. széles Cocas I-a minőségű méterje.....	Lei 180.—
90 cm. széles Cocas I-a minőségű méterje.....	Lei 250.—

200x300 Smyrna utánzat
ebédlőszőnyeg Lei 1790.—

210 x 315 Nyiroff Plüsch
ebédlőszőnyeg Lei 3680.—

Ágyelő I-a 155.— Lei

150x300 torontáli utánzatu schez-
longterítő..... Lei 1800.—

150x300 legszebb perzsamintájú
Plüsch schezlongterítő minden lé-
tező színben..... Lei 2350.—

Egy ablakra való himzett függöny,
mely áll 3 darabból Lei 580.—

Férfi és női vízhatlan
gummikabátok
880 lejtől

Fördősapkák, fürdőcipők, celluloid játékok, gummiárúk, gummilabdák, lábtörölők, fürdőszoba gyékények a legolcsóbb és legnagyobb választékban.

Rendelésnél hivatkozzon az Uj Keletre.

negy

(Sighetu
21. Az Uj
Borsa köz-
merő mód-
keresztül-
délután 3
között köz-
amelyen tö-
reszkedő ül-
ritették az
sem merő
kétsházaker-
R3: id

N

A fa
Hal

(Wa

rult a ren-
radslom t-
cukorülte

Mex
gármes:er
megrohan

A p

is folytat-
viselő me-
áldozatok

A

atás és
minden
kedők is

rint az

Trös

(Berl

tójtól.)
ez utóbb-
lábra: a

rtülse. E

f. stékip-
trözstősi

sek előz-
benindt

hogy 6-

millió a

ság rész-
tranzak

e festék

rozód a

békesza

fejldik

amerika

festékg

A Kimpolung-borsai országuton negyven utast rabolt ki négy utonálló

(Sighetul-Marmatiei-Máramarosziget, aug. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kimpolung-Borsa közötti országuton négy utonálló vakmerő módon támadta meg és fosztotta ki a keresetülrobogó autókat és szekereket. Pénteken délután 3 óra körül a Kimpolung és Borsa között közlekedő autóbust támadták meg, amelyen több, bukovinai erdőkbe igyekvő, kecskeméti útt. Az utonállók megállásra kényszerítették az autóbust és az ellenállásra gondolni sem merő utasokat minden pénzükkel, mintegy kétszáz ezer lejtel fosztották.

végig az uton, amelyeknek utasait a rablók szintén megtámadták és minden értéktárgyuktól megfosztották. Egy óra múlva hasonló sors érte két személyszállító autónak utasait is. Az utonállók pénteken délután körülbelül negyven embert raboltak ki anélkül, hogy ezek ellenkeztek volna, noha a megtámadt emberek között olyan is akad, akinek fegyvere volt.

A borsai és kimpolungi esendőség széleskörű nyomozást indított az utonállók kézrekerítésére, a nyomozásnak azonban eddig még nincs eredménye.

Nicaraguában kitört a forradalom

A felkelők levegőbe röpítették a leverésükre küldött katonavonatot. Halálosvégű revolverharc a mexikói parlamentben. Utcai zavargásokban robbant ki új erővel a vallási háború

(Washington, augusztus 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amerikai Balkánon ismét felbomlott a rend. Mexikóban a vallási háború újból fellángolt, míg a szomszédos Nicaraguában forradalom tört ki. A felkelők megtámadták San Antonia községet, meggyilkolták a legnagyobb enkorültetvény igazgatóját és levegőbe röpítették a lázadás leverésére kiküldött katonavonatot.

Mexikóban utcai harcokban robbant ki a katolikusok ellenállása. Juan városában a polgármester, aki az országos intézkedések szerint elrendelte a templomok lezárását, a tömeg megrohanta és megölt.

A parlamentben pedig tegnapi valóságos harc tört ki a képviselők között, amely az utcán is folytatódott. A parlament tagjai revolverrel támadtak egymásra. A tüzharcban három képviselő meghalt, többen megsebesültek. Az utcai járőresek között is nagy számmal vannak áldozatok.

A mexikói érsek Calles elnökhez levelet intézett, melyben a lelkiismeret, a vallás, az oktatás és a sajtó szabadságát követeli a katolikusok számára, olyan szabadságokat, amelyekre minden kulturált állam polgárai igényt tarthatnak. Levelet intéztek Calleshez a mexikói kereskedők is, amelyben mélyszégyen aggodalmukat fejezik ki azért, hogy a dolgok mai menete szerint az ország békéje és jóléte kockán forog.

Trösztbe tömörül Németország festékipara, vasipara és elektromossági gyárai

Amerikával fog versenyezni a német festékipar

(Berlin, augusztus 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német birodalom közgazdaságában az utóbbi időben egészen új irányzatot kapott lábra: a rokoniparoknak trösztökre való tömörülése. Ez a tendencia főleg és elsősorban a festékipari vállalkozásokban jut érvényre. A trösztösítést magát nagyarányú alap-ökemelés előzik meg. Az első lépést e téren a Farbenindustrie Aktiengesellschaft tette meg azzal, hogy 646 millió márkányi alap-ökéjét 1100 millió aranymárkára emelte fel. Ezzel a társaság részvényei 300 márkára szöktek fel. A tranzakcióval — a januári értékszék képest — a festékipari vállalat részvényei megháromszorozódtak. Egyébként is a német festékipar a békeszerződés megkötése óta óriási mértékben fejlődik és sok tekintetben már el is érte az amerikai festékipar standardját. A többi festékipari bevonása már csak hetek kérdése.

A trösztbe való tömörülés egy másik jelenségként kell megemlíteni, a „Rheinische Braunkohlenwerke“ egyesülését a „Deutsche Erdöl Aktiengesellschaft“-al. Közgazdasági körökben azt hiszik, hogy a két nagyipar tömörülése összefüggésben áll a Farbenindustrie körüli történeti tranzakciókkal, minthogy a festékiparnak a széniparral, különösen annak egyik ágával, a cseppfolyósítási eljárással vannak érintkezési pontjai. Hír szerint a festékipar a jövőben nem annyira farmaceutikus készítmények előállítására fogja helyezni (aszpirin, pyramidol, salvarsan, stb.), hanem inkább a mesterséges kéntrágyára és főleg az újabb nagyszertű hatóerőre bizonysított folyékony szén előállítására. Ez az új termék az iparban való széles revolúciót idézett elő és sok német gépgyár foglalkozik már olyan motorok előállításával, amelyeket folyékony szén fog hajtani, olyan exploziv termékek, amely minden eddigi hasonló termékénél összehasonlíthatatlanul olcsóbb.

Azonban nemcsak ezen a téren mutatkozik a nagyiparok összefogásának tendenciája, hanem a nehéziparban is, így elsősorban a „Vereinigte Stahlwerke“ az, amely megindította a trösztösítési folyamatot. Már eddig több más német vasipari vállalattal folytak ilyen irányú tárgyalások, amelyek azonban egyelőre csak a tanácskozások stádiumában vannak.

A harmadik hatalmas tröszt-kampány az elektromos tröszt, amelynek létrehozásán már hónapok óta dolgoznak. A nyilvánosság egyelőre nem értette a tárgyalások lefolyását, de lényegileg mindenki tudja, hogy az Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft Siemens & Halske, a Schuckert művek, a Bergmann részvénytársaság és Peitner & Guillaume fognak beletartozni az új trösztbe. Az említett öt részvénytársaság négyszázmillió aranymárka fölértékű. Beavatottak szerint ez a tröszt nem fog elszigetelődni Németországra, hanem internacionális jellegű fog épülni.

DURA

BEHATÉRT

Csinosan és olcsón

öltöztetheti fiát és leánykáját, mert óránk berendezett egy modern

gyermekruha salont

ahol hozott anyagokból is készítenk a legszébb kivitelben angol és francia fiú és leányka ruhákat.

Katz és Mendel

Főúter 10.

Tegyen egy próbarendelést.

Ruhája molymentesse válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

KOPROL pályázat

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Kopro-pályázat eredményének kihirdetését tekintettel a beérkezett óriási nagy anyagra, amelyet a leglelküismeretesebben akarunk felülvizsgálni, kénytelenek voltunk e hó 22-ről szeptember 5-re halasztani. Az eredményt a lapok ezen számában fogjuk közölni.

**GEA Krayner Rt.
Timisoara**

Milyen legyen a zsidó középiskola

Irta: Dr. Pollák Sándor
— Második közlemény —

Kétségtelen, hogy zsidó középiskolánk tananyagának függetlenül az állami tantervtől, de természetesen annak sérelme nélkül, fel kell ölelnie a zsidó vallástudomány (biblia) történelem, irodalom és héber nyelvnek kulturáját is. Önként felvetődik a kérdés, milyen alapelvek legyenek irányadók ennek az anyagnak — különösen a bibliára vonatkozólag — tanításánál és beosztásánál.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy ez a végtelenül súlyos probléma még teljesen nyers és sehol sem oldatott meg oly eredménnyel, hogy az mint séma általában alkalmazható volna. A palesztinai középiskolák rendszere nekünk nem lehet mérvadó, mert hiszen ott a héber nyelv, egyben anyanyelv és az egész tananyag feldolgozása a nemzeti alagondolaton van felépítve, épügy, mint minden más nemzetnél. Ez tehát nálunk a galutban nem lehet mérvadó, sőt keresztülvihető. Lengyelországban kétféle zsidó középiskolai rendszer van. Héber és lengyel anyanyelvű iskolák. Ugyanez áll Litvániára, Ez'országra nézve is. És ezekben az iskolákban is épügy vajudó és megoldatlan kérdés a zsidó tananyag mikénti feldolgozása. Jórészt az illető előző tantervek egyéni kiválóságai, vagy gyarlóságai jutnak kifejezésre. Hiányzik a megfelelő tankönyvek is. Azokra, akiket hivatásuk és képességük predesztinál a zsidóság jövő generációjának szellemi irányítására, vár a feladat, hogy ezt a problémát az összes szempontok figyelembevételével helyesen megoldják.

Amikor zsidó tananyag feldolgozásáról, iskolai előadásáról beszélünk, lehetetlen meg nem állapítanunk, hogy ez nem analog más népek, nemzetek iskoláiban felvett román, magyar, stb. nemzeti tananyaggal.

A keresztény népek népi kultúrája teljesen független valláskultúrájuktól. Utóbbi lehetett több kevesebb hatással a fejlődés mikéntjére, de par excellence „nemzeti kultúrát“ nem abszorbeálta a valláskultúra, mely még csak függvénye sem volt. Nálunk zsidóknál éppen ellenkezőleg áll ez. Nemzeti történelmünk kezdete az Egyisten-vallás alapítása (Ábrahám). Első honfoglalásunk a Kinyilatkoztatás jegyében megy végbe (Mózes Sínai, Josua-Garizim). És így tovább napjainkig a zsidó nép története egyet jelent a zsidó vallás történetével. Nemzeti hőseink egyben a zsidó etikának kimagasló reprezentánsai (Próféták, Dávid, Salamon, Makkabeusok, Akiba) megannyi dicső és szenvedésteli mozzanata a zsidó népi és vallási kultúra egyetemes megnyilvánulásának. Kétségtelenül megállapítható tehát az, hogy a nemzeti és vallási motívum egymástól elválaszthatatlan lévén, ennek sajkégekben kifejezésre kell jutnia iskoláinkban a zsidó tananyag feldolgozásánál és előadásánál is. Vagyis a zsidó vallási tananyag nem azonos a sablonos „hittan“ tananyagával és a zsidó népi kultúra ismeretése nem merülhet ki nemzeti hősök, viselt

pót
bizlet
rel
ala
inand 6
dea-Mare
áron
letét.
zon
ök:
ei 80.—
" 120.—
" 175.—
" 215.—
vászón
ok:
ei 155.—
" 205.—
" 235.—
d linoleum
ei 325.—
gek:
asználható
ei 85.—
asználható
ei 120.—
minőségű
ei 180.—
minőségű
ei 250.—
utánzat
1790.—
Plüsch
3680.—
Lei
zatu schez-
1800.—
zsamintáju
minden lé-
2350.—
függöny,
580.—
haffan
ok
ök, cellul-
uk, gum-
rdőszoba
b és leg-
kban.
Uj Keletre.

háboruk, viszontagságok „arma virumque cano“-szerű ismertetésében.

Semmiféle népnél nem vonul végig a religió oly megalapozó és sorsdöntő hatással, mint a zsidó népnél, melynél a religió abszolút uralgó jellege, nemcsak hogy nem csökken az évezredek folyamán, hanem ha lehet, intenzívitásában folyton növekedett. És mert ennek köszönhetjük azt, hogy minden más történelmi példa ellenére és mindentelje ellenhatások dacára, létezzünk, ezt a bevált energiát kell, hogy érvényre juttassuk az ifjúság iskolai nevelése terén is. A religió kell, hogy a vezérfonala legyen az iskolai nevelésnek is oly módon, hogy azt összhangba hozzuk a fejlődött kultúrával. Amikor a minden világi ismerettel szemben teljesen vak *chéder szellem* — amelyet mesterségesen ifjúságunk körében meghonosítani abszurd és céltalan törekvés lenne — mellözése kétségtelen szükségesség, ugyanakkor ügyelnünk kell arra is, nehogy a zsidó ifjúság iskolai nevelése egy destruktív szpektikus világszemléletbe torkoljon.

A zsidó religió különösen alkalmas arra, hogy egy helyes nevelésnek, az életben annyira szükséges önismeretnek és embertársakkal való érintkezésnek célszerű utmutatója legyen. Az iskolás gyermek képzeletében élénk színekben, mint eleven képek jelennek meg a bibliai történetek, melyeknek alakjai lelkébe mélyen belevésődnek. Az iskolás gyermek fantáziája eredeti és ösztönös. Nem ismer kontradikciókat, sem lehetetlenségeket. Örökkévalóság, végtelenség és határtalanság, mint racionális képzetek jelennek meg előtte és épp ezért fogékony a lelkele mindannak percipiálására, ami szép, nemes és jó. Mindezen erényeknek a forrása pedig a hitből fakad és a vallásgyakorlatból táplálkozik. A zsidó iskolai nevelés feladata ezt az ösztönös hitet tudatosá tenni, a szokásból eredő vallásgyakorlatot pedig rendszeres ételiszabálylává csiszolni. Ez volna a zsidó iskolai nevelésnek a tartalma az ifjúság első periódusában (13—14 éves korig). És csakis ily pedagógiai elvek érvényesülése mellett remélhető a célzott eredmény elérése a kétségtelenül komplikáltabb és nehezebb második periódusban, — 14 évtől felfelé — amikor a gyermekből serdült ifju lesz.

Míg a gyermekkorban a szerzte csponogó fantázia képezi a gyermek gondolatvilágának dinamikus erejét, addig a serdültebb korban a tudatosság, az ok és okozati összefüggés kutatása irányítja az ifju gondolatmenetét. Amott az érzelem, emitt az értelem jut előtérbe. A serdültabb ifjubar egy intellektuális idealizmus fejlődik ki és a gyermekkor naiv kérdészködését egy szentimentális kételkedés váltja fel. A gyermeket nevelni, az ifjút azonban már irányítani kell. És ebben a stádiumban még fontosabb feladata lesz a vallásnak. Csakis a hit és semmi más fogja az ifjuba megrögzíteni annak felismerését, hogy mi a helyes és erényes, mi az inferioris és csábító rossz. Amit előbbi korban a fantázia irányít, azt a serdültnél az akarat vezeti. A zsidó öntudatosságának és önmegbecsülésének az értelem és akarat alapuló megnyilvánulása adja meg az iskolai nevelésnek tartalmát ebben a periódusban. És csakis ily előkészítés, nevelés és irányítás mellett remélhető oly zsidó generáció kialakítását, melynél a gyermekkori fantázia tudatos idealizmussá fejlődött, hogy azután kilépve az életbe, mint ember általában, mint zsidó különösen megőrizze és az életbe gyakorlatilag átvigye a zsidó hitből merített erényeket.

Nem szabad szem előtt téveszteniünk, hogy a pozitívizmuson alapuló tudomány sohasem lesz összeegyeztethető az irracionálisból fakadó hittel. A tudomány nem tud abszolút, végérvényes igaz-

ságokat megállapítani. A tudomány megállapításai a mindenkori ismeretek fejlődése szerint változnak. A hit igazságai, mert irracionálisak, nem bizonyíthatók, tehát erre rá sem szorulnak. A tudásból, ismeretekből fakadó erények és erkölcsanak a leggyakrabban nem jutnak ki az életbe, hanem megmaradnak az elméletek terén. Sem az ifju, sem a kész ember pszichéjére, semmiféle tudás és ismeret nem bír oly erőt gyakorolni, mely őt künn az életben a szó szoros értelmében erkölcsös emberré idomítja. Az életörömök korlátozása, mert nem etikus, kényelem feladása, mert nem esztétikus, a létért való küzdelemben profitok mellözése azért, mert annak módja nem morális; ezt a mentalitást még

oly szép és erkölcsös irányú tudomány, vagy ismeret nem bírja elérni. És természetesen azért nem, mert csakis pozitívumokkal operál. A tudomány nem fogja tudni a kételkedőket meggyőzni arról, hogy az erényes élet az egyedüli helyes, amikor szembeállítják erkölcsen embereket helyes, nyös osztályrészt és érvényesülést. Egyedül a hit az, ahol ezek az élő di-szonanciák elsimíthatók az elv sérelme nélkül. És egyedül a vallásabályoknak az életben való alkalmazása adja meg — közszóval élve — azt a tréninget, hogy képes legyen vágyait, akaratát, életerveit korlátozni és fékezni oly mértékben, hogy annak eredményeként az elvileg vallott erkölcs élő valósággá váljon.

Bukarestben letartóztatták Fésüs igazgatót, a Kronos fatermelő cég vezetőjét

Másfélmilliót sikkasztott a munkások részére kiutalt fizetésekből

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Rap'd távirati iroda jelentése szerint a bukaresti rendőrség ma éjszaka letartóztatta Fésüs József magyar állampolgárt, a Kronos és Grosesti favállalatok főtisztviselőjét, aki a munkások fizetésére kiutalt, mintegy másfélmillió lej sikkasztott. A letartóztatás híre Kolozsváron nagy szenzációt keltett, ahol Fésüs igazgatót társadalmi és közgazdasági körökben igen előnyösen ismerték. Fésüs József volt ugyanis a Kronberger-cég kolozsvári expozitúrájának vezetője, amely pozícióba évekkal ezelőtt került. Akkoriban ugyanis ez a nagy keményanyag zillált viszonyok között volt és Fésüs igazgató üzleti zsenialitása állította helyre és fejlesztette nagygyá. Ugyancsak ő volt az, aki a tölgylakiviteli tilalom megszüntetése érdekében folytatott tárgyalásokat vezetette a kormánnyal.

Pádovai romantika

(Pádova, augusztus 20.) Egy magyar étkezdeben, ahol leginkább külföldi egyetemi hallgatók ettek, ismerkedtem meg Pádova egyik legérdekesebb alakjával Machmud L. Ghawabival. Későbbben gyakran összejöttem vele a híres márványkavéházban; a „Pedrocchi“-ban. Márványkavéháznak nevezem Pádovának ezt a hatalmas lokálját, mert falait csodaszép narancsrozaszínű márványlapok borítják. Valaha magántulajdon volt a legutolsó gazdája, — Pedrocchi a városnak hagyományozta azzal a meghagyással, hogy ajtójai mindig és mindenki előtt tárva maradjanak. Ettől a parától fogva a „Pedrocchi“-t tényleg nem is látta senki sem zárva, még a legsúlyosabb háborus időkben, éjszakánként bombázás idején is csak a faredőnyöket húzták be, hogy a fény ne hatoljon ki. Falai között pedig nélyet talált magának ma is csavargó, diák, hivatalnok, bankár, egyetemi tanár, miniszter egyaránt. Van egy kisebb terme, ahol egyetemi hallgatóknak a rendelés nem kötelező. Itt találkoznak a tankönyvek lovagjai, itt vívják meg sakkosataikat, tárgyalják meg szerelmi ügyeiket, szigorlataikat, innen indulnak ki az ötletek, melyeken másnap az egész város mulat, itt írják meg falragaszait, melyek körül — kiragasztás után — általában hatalmas tömeg áll. Itt üldögélt az arab Machmud L. Ghawabi is egész délutánokat, éjszakákat, anélkül, hogy egyszer is mosolygott vagy szerelt volna. Érdekelte ez a 29—30 év körüli kairói arab férfi és nem egyszer letelepedtem melléje beszélgetni. Eleinte bizalmatlan volt velem szemben, de csakhamar meggyőződtem, hogy a bizalmatlankodásra semmi oka sincs. Későbbben, mikor egy utcába költözködtünk és gyakran együtt mentünk estenként hazafelé felmelegedni, beszélni kezdett otthonáról, családjáról, eddigi életéről, jelenéről és terveiről. Fáradtan és közömbösen beszélt, mint akinek a jövő sem jobbát, sem rosszabbat nem hoz.

Apja nem volt. Családjának nagy birtoka van Kairó mellett, melyet a család megbízásából a nagybátyja — egy íg-vérig arab nagy ur — kezel.

Ghawabi a kairói angol egyetemre akart belatkozni, de nagybátyja ezt nem engedte. Mint minden 21—22 éves diák, ő is politikára adta a fejét, aminek a vége az lett, hogy az angolok kilenc barátjával együtt — kilenc előkelő kairói arab fiúval — letartóztatták. Összesen 4 évi politikai fogságra ítélték, de voltak olyanok is, akik 8 évet kaptak. Fogság után Gráoba ment az egyetemre, ahol megismerkedett egy kis német leánnyal, akit a nagybátyja tudta nélkül eljegyzett. Gráoból nemsokára Bécsbe ment, ahonnan egyik ba-

rátja — egy kairói diák — Pádovába érta. Nagybátyja az eljegyzését csak akkor tudta meg, mikor Ghawabi már Pádovában volt. Valamelyik rosszakaratu ismerőse irhatott valamit Kairóba, mert a mítsem sejtő Ghawabi egy levelet kapott hazulról, melyben írják neki, hogy azonnal utazzon át Triestbe az egyiptomi főkonzulhoz, aki az ő nagybátyját személyesen ismeri és kérjen tőle hajójegyet Kairóig. Pénzt nem küldtek neki, mert tudták, hogy ameddig pénze van, nem utazik haza.

Ghawabi nem ment át Triestbe, hanem könyveit bezárta a szekrényébe és elment a pádovai „Fiat“ művekhez autót vezetni tanulni. Ugy számított, hogy elmegy Milanóba sofförnek, onnan ir majd családjának és kérni fogja őket egyezzenek bele házasságába, mert ha megtadják e beleegyezést, úgy ő, — Ghawabi — fel fogja világosítani a kairói arab lapokat jelenlegi foglalkozásáról. Gondolta, hogy a család a botrány kikerülése végett mindenbe bele fog egyezni. Ha pedig nem, úgy sofför marad.

Egy este, amikor a külföldi egyetemi hallgatók társaságában ült, az angoloktól beszélt. Vátoybarna, mit sem mondó arcára ráült a tűz, szeme lázasan égett, szavai mintha nem is az egyba, hanem a vérbe jutottak volna, átfutotték a kis teremben lévőket. Későbbben arca megint közömbös lett, odafordult a zsidó egyetemi hallgatókhoz és olaszul mondta: „Miért vagyunk mi arabok és zsidók ellenégek, miért nem fogunk össze, akkor, mikor a hátunk mögött megfojtással fenyeget Anglia?“ Szavait bef-jezte s nem kerdt beszélni senki. A teremben csönd volt s mi rábámultunk testvérünkre, a másik sémitára. S ha ilyen közel arab a zsidóhoz és zsidó az arabhoz nem volt.

Mikor mi hazaindultunk, menyasszonyát várta. Várta, de a leány nem jött. A kis német leány amikor megudta, hogy vőegényére nem egy egyiptomi nagybirtok, hanem a sofför-sors var, egyszerre megszűnt romantikus lenni.

Weisz Gyula

Fényképészek, Amateurok!

Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

Bernát

papírosáruházaiban,

Plata Unirii 29. szám alatt [Layda-cukrászda mellett] szereshetik be.

Lemezket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Granyer
„Anusol“ Soedecke

nyér ellen több, mint 25 éve a legjobb ismert szer. Egy-zerű alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulad, sebes és vérző helyeket. Árta nas alkatrészekből mentes, reggel és este egy kúpocskára lesz a végébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható

Gyár címe: **Goedecke & Co.**
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Mees** Bucarest
Calea Griviței 61

Weisz Adolf urliszabóságát áthelyezte
Calea Regela Ferdinand 17. sz. alá

Az Uj
Szerkesztés
Felelős
Az Uj

brassói
kultusz
vári szin
előirt fel
nak Bras

gel vád
ügyi m
versul
közoktat
hogy a k
szemben
a miniszt
kérekre
szota és
írásait é
Anghelso

— V
nevezte
tév. E
görög-ju
érdkes
tárgyal
mert az
Jugoszláv
zeloszt n
Nemrégik
járult ch
igen elő
kormány
kentes s
hogy az
vetté nev
hivatalát.
szintén é
jelentőség
zónék é
a balkán

— A
lozsváro
a Magyar
miatt vég
müvészpár
buda—m
bar elsej
távozása
színházlat
elismerése
Cselle Laj

— Bu
munis tá
letartózt
szatómun
gatótt szé
voltak, ar
kormányh
köl: séges
és kereset
nista láza
iratokat.

— Fé
lőtte a j
Budap-str
fényes nap
éves gyári
munkásia
lakó munk
megakadály
gezte és go
szinén meg
votte el.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orléányi és bánási zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Mai napta:

Vasárnap
5686. Elul 12.
1926. aug. 22.
Hétfo
5686. Elul 13.
1926. aug. 23.

— **Jóváhagyták dr. Janovics Jenő brassói koncesszióját.** Bukarestből jelentik: A kultuszminisztérium, miután Janovics Jenő kolozsvári szinigazgató eleget tett a koncesszió-törvényben előírt feltételeknek, tudomásul vette Janovics dr.-nak Brassó várossal kötött szerződését.

— **A kisebbségek iránti engedékenységgel vádolja az „Universu“ a közoktatásiügyi minisztert.** Bukarestből jelentik: Az „Universu“ mai száma heves támadást intéz Petrovici közoktatásiügyi miniszter ellen azzal vádolva őt, hogy a kisebbségek túlzott iskolai követelésével szemben túlságosan engedékeny. A lap azzal vádolja a minisztert, hogy a magyar memorandumokra és kérésekre adott válaszaival és intézkedéseivel, kijáratot és megszegte a magánoktatási törvény előírásait és egyszerűen hatályon kívül helyezte Anghelescu törvényét.

— **Venezelosz volt köztársasági elnököt nevezték ki Görögország belgrádi követévé.** Belgrádból jelentik: A kedden aláírt görög-jugoszláv szerződésékek kapcsolatban érdekes intimitás került nyilvánosságra. A tárgyalások tudvalegyleg évek óta folytak, mert az athéni kormány nem akarta elfogadni Jugoszláviának azt a követelését, hogy Venezeloszt nevezze ki belgrádi görög követnek. Nemrégiben a görög kormány mégis hozzájárult ehhez a feltételhez és a Görögországra igen előnyös szerződés aláírása után az athéni kormány táviratban értesítette a Párisban önkéntes száműzetésben élő görög poltikust, hogy az SHS. királyság kérésére belgrádi követévé nevezte ki és kéri, hogy vegye át hivatalát. A belgrádi kormány a kinevezésről szintén értesítette Venezeloszt. Belgrádban nagy jelentőséget tulajdonítanak Venezelosz kinevezésének és Görögországgal kötött egyezményt a balkáni blok kiszélesítésének tekintik.

— **A Csele pár végleg eltávozik Kolozsvárról.** K. Tóth Erzsébet és férje, Csele Lajos, a Magyar Színházzal történt ismeretes konfliktus miatt végleg eltávoznak Kolozsvárról. A hírvő művészpár még a nyári szünet alatt lezárta a budapesti művészi életük és szeptember elején elfoglalják állásukat. A Csele-pár távozása komoly veszteséget jelent a kolozsvári színházlátogató közönség számára, amely mindenkor elismeréssel és szeretettel adózott Tóth Erzsébet és Csele Lajos nagyvonalú művészi kvalitásának.

— **Budapestben letartóztattak egy kommunistát** Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Hajdu Tivadar szabósegédet, a szabómunkások titkárát, aki röpiratokat osztogatott széjjel. A röpiratok lázító tartalmak voltak, amennyiben azt a kérdést intézték a kormányhoz, miért csinált István-napján olyan költséges szertartásokat és ünnepségeket, holott ezren és ezren lézengenek az országban munka és kereset nélkül. A rendőrség ebben kommunista lázadást látott és el is koboztatta a röpiratokat.

— **Féltékenységből nyílt utcán agyonlőtte a jegyesét és maga is öngyilkos lett.** Budapestről jelentik: Pestszenterzsebten tegnap fényes nappal a Bem utca sarkán Gelei László 39 éves gyárimunkás főbélte Kis Veronka 29 éves munkásleányt. A dőreje összefutottak a közelben lakó munkások, de a tragédiát már nem lehetett megakadályozni, mert Gelei revolverét fejéhez szögezte és golyót röpített agyába. Mindketten a helyszínen meghaltak. Gelei tettét féltékenységből követte el.

Másfélmillió mázsa lisztet akar megtakarítani Franciaország ebben az évben

A friss kenyér fogyasztás mellett megváltoztatják a liszt minőségét is. A vendéglőkben csak kétféle ételt szolgálhatnak. Összesen 351 munkanélküli van Franciaországban

(Páris, augusztus 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia közvélemény még mindig a kormány súlyos takarékosági terveinek hatása alatt áll. A pénzügyminisztériumban megtartott ankét eredményeként kimondták, hogy a friss kenyér fogyasztására vonatkozó már ismeretes tilalmat általánosítani fogják. Együttal pedig be fogják vezetni a kétféle étel rendszerét az összes vendéglőkben, ami azt jelenti, hogy minden ételből csak kétféle lehet az étlapra tenni.

Az élelmiszerek ellenőrzésére a kereskedelmi miniszter előterjesztése alapján egy ugyanevezett „fogyasztási bizottságot“ neveznek ki, míg a földművelésügyi miniszter a gabonafogyasztás megszorítására vonatkozó rendszabályokat tárgyalta meg minisztertanácsával. Eszerint a kenyérmagvakat husz százalékkal erősebben kell kiőrölni és az eddig be-

kevert tiz százalékos pótaanyagot az 1926/27. évi természetes feldolgozásánál továbbra is meg kell tartani. Ezzel el akarják érni a kenyérrak öt szantimmal való olcsóbbáételét és azt, hogy Franciaország külföldi gabonaszükségletét másfélmillió métermázzsal csökkenteni lehessen.

A kormány takarékosági rendszerébe iktatják még, hogy a békekötés után Franciaországhoz csatolt részekben feloszlatnak több nélkülözhető hivatalt és az adóhivatalok egy részét koncentrálják.

Érdekes és jellemző, hogy amikor Franciaország pénzügyileg a legkritikusabb helyzetben van, a munkügyi minisztérium közlése szerint augusztus tizenkettedikén egész Franciaországban mindössze 351 munkanélkülit számoltak össze. Ezek közül negyvenketen Párisban élnek.

— **Házasság.** Diamantein Blanka Alsóbalázfalva és Judovics Sándor Naprad f. hó 24 én délután tartják egybekelési ünnepélyüket Besztercén, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezton hívják meg.

— **Eljegyzés.** Goldstein Helénkét Ujradnáról eljegyezte Jakab Izidor Targu Muresról, (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gottlieb Bökét eljegyezte Mandula Ödön Cluj.** (Minden külön értesítés helyett.)

* **A bécsi Hakoah kolozsvári vendégszereplése sem okozza olyan nagy szenzációt, mint a Rózsa Royal drogéria (Fötér) olcsó reklámárakon összeállított versenyhíradata.**

— **Egy nagyváradai póstás titokzatos halála.** Nagyváradról jelentik: Nagyváradon tegnap egy véres holttestet húztak ki a Körösből, amelyről megállapították, hogy egy póstásnak a holtteste. Az orvosszakértő megállapította, hogy a sebesülések utlegetéstől származnak. Minthogy gyilkosságot gyanítanak, a halottat ma fel fogják boncolni.

— **Aki öngyilkossága előtt publikumot toboroz.** Budapestről jelentik: A Ferenc József hid turuljára tegnap délelben egy fiatalember mászott fel, aki hangosan elkiáltotta magát: „Én vagyok az új magyar király! Nekem hódoljatok, mert én megváltom az országot!“ A tüzoltók a fiatalembert lehozták a magasból. Eleinte azt hitték, hogy örülttel van dolguk, de biderült, hogy az illető Szűcs Béla bádogosság, nem elmsbajos, hanem ilyen módon akart megválni az életől. Azonban legugrás előtt magára akarta hívni a Szent István napjára Budapestre zerándokolt sok ezer idegen figyelmét. A rendőrségen ígéretet vettek tőle, hogy öngyilkossági szándékáról lemond, aztán szabadon bocsátották.

— **Ujabb betörést kíséreltek meg Vasadon.** Tudósítónk jelenli: A bétén az érmelléki katonaruhás rablóbanda tagjai ujabb betörést kíséreltek meg Vasadon. Egy Amerikából nemrégiben hazajött emberről próbálkoztak a betörők, de kísérletük csődöt mondott, mert a házbeliek, amint észrevették, hogy betörők járkálnak az udvaron, puskalövésessel vészelt adták le, mire a haramiák megfutamodtak. Érdekes előzménye az ügynek, hogy a vasadi erdőkerülő vasárnap délután fuva szaladt le a faluba és jelentette a birónak, hogy a vasadi határban levő erdőben egy gyanus alakkal találkozott, aki tőle kérdezősködött, hogy kik jöttek mostanában haza Amerikából és mennyi pénzük van. Erre a biró szoracal mozgósította a falu férfilakosságát és villával, kaszával felfegyverkezve formális oszrom alá vették az erdőt és az egész határt átkutatták, azonban senkit sem találtak az erdőben. Azóta Vasadon állandó őrség van szolgálatban és senki idegent igazolás nélkül nem engednek be a faluba. A többi községek: Gálospári, Érendréd, Pakolt is állandó őrséget tartanak, hogy elejét vegyék az ujabb betöréseknek.

— **Abd el Krimet átvitték Reunion szigetére.** Londonból jelentik: Abd el Krimet tegnap Fezből számítézési helyére, „Reunion“ szigetére szállították. Kasahankáig lezárt vasúti kocsiában, onnét pedig hajón vitték a rifkabil felkelők egykori vezérért a madagaszkári flottabázisra.

Ideális hashajtó és soványító szer
Purgen
(Purgo) Bayer
Kapható minden gyógyszeriarban

Minden nő
ki bőrének üdeségét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon **dr. Biró-féle Havasi gyopár-krémet, szappant, pudort, mosdóvizet**

Figyelem!
Vétokötelezettség nélkül tekintse meg raktárunkat. Megyőződik, hogy **kötőtárakban, valamint harisnyák és keztyűkben** legolcsóbb a **HELIOS** lerakat (Fötér No 7.)

Uraknak Tutor
gummióvszer legfinomabb pacagummiából, varrás nélkül és kiszáthatatlan, kipróbálva és mindenki által ajánlva. Utólérhetetlen minőség, tökéletes biztonság minden darabnál. — Kapható minden szakmabeli üzletben vagy diszkrét csomagolásban mindenkor frissen megrendelhető

Farmaxnál, Brasov, Postafiók 53.
Szétküldés utánvétellel franko, a belső minden postaallo másához. Az eredeti csomagolás négy dobozt tartalmaz, egyenként 3 darabbal és 136 lejbe kerül tucatonként, teljesen költségmentesen
Nagybani szállítás gyógyszeráraknak, drogeriáknak, illatszerekkereskedéseknek és borbélyüzleteknek;
AMPHORA R.-T., Brassó, utján.

— **Szabadlára helyezték a fogházügyi panama vádlottait.** Bukarestből jelentik: Miután a vizsgálat a letartóztatott fogháziszigetők ügyében már nagyrészt befejeződött, a vizsgálóbíró elrendelte Cernat őrnagy volt börtönügyi vezérigazgatónak 50.000 lej, Teodorescu volt targoncai igazgatónak 10.000 lej óvadék és Botarlaianu volt jegyzőnek morális kaució ellenében való ideiglenes szabadlábahelyezését.

u tudomány, vagy ismer-
természetszerűleg azért
mokkal operál. A tudo-
kétkedőket meggyőzni
élet az egyedüli helyes,
ostelen embereknek elő-
vesülését. Egyedül a hit
onanciák elsimíthatók az
yedül a vallásszabályok-
azása adja meg — köz-
get, hogy képes legyen
eit korlátozni és fékezni
eredményeként az elvi-
sággá válik.

**gazgatót,
jét
fizetések**

virati iroda jelentés
var állampolgárt, a
ere kiutalt, mintegy
enzációt kéltett, ahol
érték. Fésűs József
y pozícióba évekkel
között volt és Fésűs
csak ő volt az, aki
vezette a kormányal.

— Pádovábí csa'ta.
r csak akkor tudta
Pádovában volt.
merőse irhatott vala-
sem sejtő Ghawabí
l, melyben írják neki,
riesztbe az egyiptomi
ybtyját személyesen
egyet Kairóig. Pánzt
ndták, hogy ameddig
za.

riesztbe, hanem köny-
és elment a pádovai
vezetni tanulni. Ugy
lanóba sofförnek, on-
s kéri fogja őket
ba, mert ha megta-
ő, — Ghawabi —
rói arab lapokat je-
adolta, hogy a család
t mindenbe bele fog
y sofför marad.

földi egyetemi hall-
angolokról beszélt.
adó arcára ráült: a
avai mintha nem
jatottak volna, át-
lévőket. Később
odafordult: a zsidó
olaszul mondia:
és zsidók ellené
a, akkor, mikor a
fenyegést Anglia?
kerdett beszélni
volt s mi rábámul-
k sémitára. S ha
z és zsidó az arab-

nk, menyasszonyát
y jött. A kis német
y vőlegényére nem
hanem a sofför-sors
antikus lenni.

Weisz Gyula

**ek,
neurók!**

legolesóbban

át

ázában,

att [Layda-
rezhetik be.

— A világhírű
gyári lerakata.

KÖZGAZDASÁG

TÖZSDE

Augusztus 21-én

A 101 Zúrichben 243-50—242-50, Párisban 1830, Budapestban —, Bécsben 329-75, Prágában 15-90, Berlinben 196 70.

Kolozsvár. A magas zürichi jegyzésre a devizapiac teljesen ellanyhult. Üzletkötés csak kevés történt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 80 00—90-20, Prága 6-25—6-30, Budapest 835—838, Páris 6-00—6-10, Zürich — — —, Newyork 210 00—212 50, London 1033—1036, Milánó 7-00—7-10.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-20, Amsterdam 207-57, Newyork 516 72, London 2515-25, Páris 1485-00, Milánó 1697-50, Prága 1532-50, Budapest 72-30, Belgrád 912-50, Bukarest 243-50—242-50, Varsó 58-00, Bécs 73-20.

Bukarest. Devizák: Páris 6-05 Berlin 50 40, London 1030-00, Newyork 212-00, Milánó 7-00, Zürich 41-00, Bécs 80-10, Prága 6-25, Brüsszel 6 00, Budapest 30-00.

Bukarest. Valuták: Napoleon 880, német márká 51-00, leva 155, török lira 120, font sterling 1030, francia frank 6-50, svájci frank 41-00, olasz lira 7-10, drachma 2-50, dinár 8 80, dollár 212 00, lengyel forint 18-00, osztrák schilling 31-00, magyar korona 31-00, cseh korona 8-40, belga frank 6 10, holland forint — — —.

✱ **Augusztus 23-án az egész országban megindul a kliringforgalom** Bukarestből jelentik: A Banca Nationala rendeletet adott ki, melynek értelmében augusztus 23-án az egész országban megindul a kliring forgalom. Bukarestben, mint ismeretes, már augusztus elsője óta érvényben van a kliring. A szóban forgó rendelet a kolozsvári Banca Nationalához a mai napig még nem érkezett meg.

✱ **Eltörölték a gyümölcsexport büntetőtarifáját.** Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” mai száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, amely a 30 százalékos büntetőtarifát a gyümölcsexportnál elengedte.

✱ **Milyen államokban a legdrágább a petróleum és a benzin.** Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok kereskedelmi miniszteriuma a konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján statisztikát állított össze arról, hogy az egyes államokban milyen benzin- és petróleumárak vannak érvényben. Összesen ötvenhét állam árait közli, amelyből kiténik, hogy Perzsiában a legdrágábbak a fenti cikkek. A benzin ára Teheránban 1,29 dollár gallononként, mely literenként 76 lejes árnak felel meg. Érdekes, hogy az államok legnagyobb részében átlagosan háromszor nagyobb benzin- és petróleumárak vannak, mint Romániában, illetőleg Bukarestben. Az európai városok közül Belgrád, Riga, Athén, Bilbao (Spanyolország) és Palermo szerepsnek magas benzinárakkal. Legolcsóbb a benzin ára Bukarestben, továbbá hat másik városban, amelyeket közül egy európai, még pedig London, Brüsszel, Kopnhága és Páris. Ezekben a városokban csupán 60—90 százalékkal drágábbak a benzinárak, mint Bukarestben. Amerikában, amely tudvalevőleg az autóbilok hazája és így rendkívül nagy mennyiségű benzint fogyasztanak el, 40—75 százalékkal drágábbak a benzinárak, mint nálunk, amely dif-

ferenciát a magas állami illetékek idézik elő. A petróleum ugyancsak Romániában a legolcsóbb. Ezonkívül Brüsszelben, Helsingforsban és Bécsben vannak még olcsó petróleumárak, amelyek azonban a bukaresti áraknak mégis mintegy kétszeresét teszik ki. Petróleumot legdrágábban Róma fizeti, ahol körülbelül hatszorta nagyobb árak vannak, mint Bukarestben és jóval magasabbak a benzináraknál. Ennél is magasabbak a petróleumárak Teheránban (Perzsia), ami annál is feltűnőbb, mert Perzsiában tudvalevőleg bő petróleumforrások állnak kiaknázás alatt.

✱ **A repülő mintavásárok és kiállítások sorrendje.** Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége elkészítette tervezetét a repülő mintavásárok és kiállítások rendezéséről. A kiállításokon több, mint kétszáz gyár lesz képviselve és a tizennégy ipari szekción kívül képviselve lesz a mezőgazdaság, bortermelés, állattenyésztés és az erdészet. A mintavásárok sorrendjét a kamarák szövetsége az alábbiakban állapította meg: Galac szeptember 7—13, Káinau szeptember 15—21, Jasi szeptember 23—29, Csernovitz október 1—7, Brassó október 8—15, Kolozsvár október 17—23, Nagyvárad október 25, november 1, Arad november 3—9, Temesvár november 11—17, Krajova november 19—25 és Bukarestben november 27 és december 3-ika között.

✱ **A jugoszláv gabonakampány.** Belgrádból jelentik: Az aratási munkálatokat az egész ország területén nagyjából befejezték. A nagy áradások ellenére közepesen jó termésre számíthatnak. A jugoszláv malomipar azonban az idei őrlési kampánnyal ezekben bizonyos bizalmatlansággal viselkedik, minthogy a malomipar képviselői és az illetékes kormánykörök között fennálló ellentéteket még mindig nem lehetett elsimítani.

✱ **Bőrgyárosok és tímárok kongresszusa Temesváron.** Temesvárról jelentik: A súlyos gazdasági viszonyok, amelyek a régebben fellendülésnek indult erdélyi és bánági bőrpar fejlődésében nemcsak hogy megakadályozta, hanem pusztulásra fenyegeti, arra kényszerítette Románia bőrgyárosait és tímárait, hogy szeptember 12-én Temesváron kongresszusra jöjjenek össze. A kongresszus tárgyszorozata a következő: 1. a bőrgyárosok egyesületének alakuló gyűlése, 2. a nyersbőrök helytelen fajtásának és kezelésének megakadályozása, 3. bőr- és tímárgépek és vegyszerek vámjának redukálása, 4. a magas nyersbőr-árak, 5. bőrárverések létesítése, 6. bőr- és tímárgépek kereskedelmi bank alapítása, 7. az oktatás, 8. keményáru nemesítése, 9. egységes felületmérés, 10. vegyvizsgáló intézet felállítása a bőrpar részére. Az előkészítő bizottság megtette az intézkedéseket kedvezményes vasuti jegyek megszerzése érdekében. A kongresszussal egyidejűleg cserzőanyag, bőr- és tímárgépek és vegyszerek árumintakiállítás lesz.

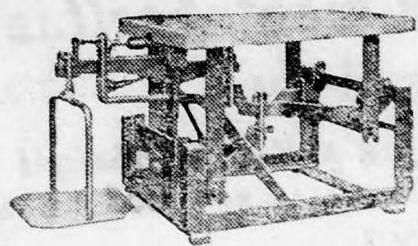
✱ **Szeptember 15-én 50 százalékkal drágul a vasút.** Bukarestből jelentik: Tegnap közöltük, hogy a Monitorul Oficial mai számában megjelent az a minisztertanácsi határozat, amelynek alapján a CFR vonalain a személy- és áruszállítás díjtételeit szeptember 15-iki érvénytel ismét felemelik. Az „Argus” értesítésére szerint a vasuti tarifa emelése a jelenleg érvényben lévő áraknak ötven százalékát teszi ki, vagyis szeptember 15-től kezdve ennyivel fog drágulni a vasuti szállítás.

Ki akar 30--40 %-ot megtakarítani ?

Senki se vásároljon kötöttárut és harisnyát, amíg meg nem tekintli a Calea Regele Ferdinand (voit Weselényi Miklós-utca) 3. szám alatt megnyit helybeli

„DORMA”
kötött-, szövött- és harisnyadrugyárnak

gyári lerakatát,
ahol az egész országban közismert és legjobb kivitelben készített összes gyártmányok szigorú eredeti gyári árakban árusítatnak.

Hess

mérlege minőségi munka.

Hess Victor, Sibiu

első romániai mérleggyár.

Chemotechnica

műszaki vegyi iroda Cluj

(Kolozsvár) Strada Universitatii 3.

Vegyelemzések (az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság számára stb.) Szakvéleményezések. Gyártási eljárások és receptek kidolgozása. —

Szaktanácsadás. Szabadalmi ügyek.

Mozik műsora augusztus 22-én

Select-mozgy

Premier. Premier.
Ma kerül be mutatóra a híres amerikai színésznő Gloria Swanson (a Madame sans génie híres főszereplőjének) legbizálőbb filmje

ZAZA

P. Breton és G. Simon jól sikerült operettje után filmre rendezte Allan Dawson

Urania-mozgó

Szenzációs premi r.

A VIHAR

House Peters és Ruth Clifford-al a főszerepben. Hatalmas dráma, megkapó romantikával.

Apollo-mozgó

átalakítás miatt szünetel

Lámpa-belel

és gyertyabelel gyárt és mintázott arajánlattal szolgál

Lengyel Sándor és Fiai

szalagszövőgyára Arad, Inte-urban 407.

Bádogfeldolgozó-gépek
bádogosok és lakatosok számára.

Elsőrangú gyártmányokat szállít legkedvezőbb árakon

SCHIEB Kereskedelmi és Ipari Vállalat

SIBIU—NAGYSZEBEN,
Strada Gării No. 15.

Hirdessen az Uj Keletben

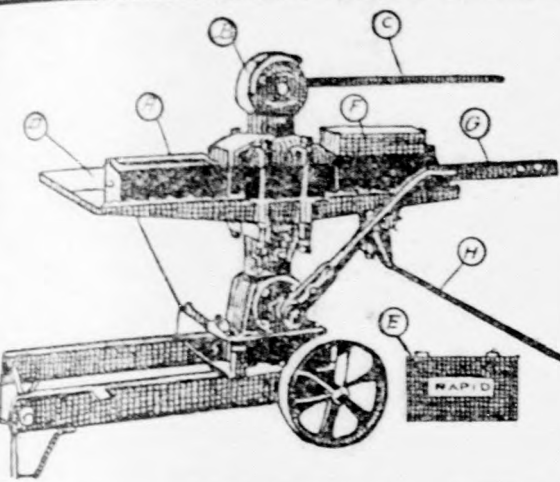
Vidéki amatőr-fényképezők kérjenek arjegyzéket
POLITZER
fotóárúháztól Carei-Mare.
Vidéki szétválasztás. Alapítatott 1896.

Telektulajdonosok figyelmébe. Miért nem épít házat, ha van telke ?

Amerikai rendszerű Faházépítő Társaság

Erős Ferenc, Brassó, Kapu-utca 23. szám.

A rendszer építkezési költségeknél 50%-al olcsóbban épít önnek tartós, tűzbiztos, tökéletesen fűthető vakolt házat. **Kedvező fizetési feltételek.** — Forduljon tájékozásért a vállalat irodájához.

Figyelem!

Kevés költséggel mindenki saját házat építhet a „RAPID“ kézi téglapréssel.

Óriási, felalmutathatlan, napi teljesítménye 5000 db. „RAPID“ téglapréssel gyártható: Kis és nagy méretű felidom, kut, kémény, térel, kerámit lap stb. Gyártja és forgalomba hozza kiárólagos joggal

az Aradi Vasipari Részvénytársaság
A „Rapid“ kéziprés ára L. 30.000 Sulya 310 kg.

Páratlan olcsóság

az összes ünnepi cikkekben, míg a készlet tart

מהזורים

M. chsorim 1, 2, 4, 5 és 9-es diszkötéses garnitúrák német, zsargon v. magyar fordításban már

60 lejtől feljebb.

טליתים

Gyapju és selyem talcsim, teljesen felszerelve, minden kivitelben és nagyságban és a legjobb minőségben már

400 lejtől feljebb.

Ezenkívül Mirjamok vászon, bőrimitatio és val'di bőrkötéses imakönyvek.

סליחות מענה לשון תפילות ציצית מוונות

És az összes ünnepi és rituális cikkek óriási nagy választékban érkeztek raktárra. Megrendelhetők a legolcsóbb és legszolidabb beváltási forrásnál, a

„SAFRUTH“

zsidó könyvkereskedésben
Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér 39)

Postai megrendelések a beérkezés napján pontosan eszközöltetnek. — Visszonteladónak nagy árkedvezmény.

פר סכות ווערדע אונד אחרונים לולבוים, הדסים אין ענדראם אונד ענדעטייל צו אייסקרסטע בילדונג פרינע האבנע

Transzmissziós kerekek

pontos körforgásuak és kaliberezettek, elsőrangú anyag minden méretben. Szállít rendkívül kedvező árak mellett

Schieb Kereskedelmi és ipari vállalat Sibiu (Nagyszében) Strada Gării No 15.

Fűszer biskereskedők figyelmébe!

Prima

Arabia kávé

kilója 36 lei. Egy 5 kilós postacsomagot 180 lejtől szállítunk franco után-étel mellett. —

Kitűnő, igen szép **Malata kávé** kilója 40 lei.

Beck Testvérek — Valea lui Mihai

Aron David uriszbósága

Cluj, Calea Regale Ferd. 32.

ארט. כשר סאלאמי אונד זעלבוארען פארבריק אונד פלייש האלע

Schnabel Hermann

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74. Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvétel mellett eszközöltetnek. **הרבשך** és árjegyzék kívánatra

Borszék fürdő Julius 1-én megnyílt.

Meleg és iszapfürdők a

LOBOGO

forrás szénsavban rendkívül gazdag vízében. Speranta és Melich szállodák, panziók, mintegy 600 szobával. Katonazene és különböző szórakozás. — Toplița-Romaina állomástól a fürdőig kifogástalan autóközlekedés. **Szobák megrendelhetők: Borszék fürdő Igazgatóságánál.**

Igazgatóság: Cluj, Strada Memorandului No 8.

A világ szenzációi az IDEAL

filc-kalapjal.

Szalmakalapot minden elfogadható áron árulunk az

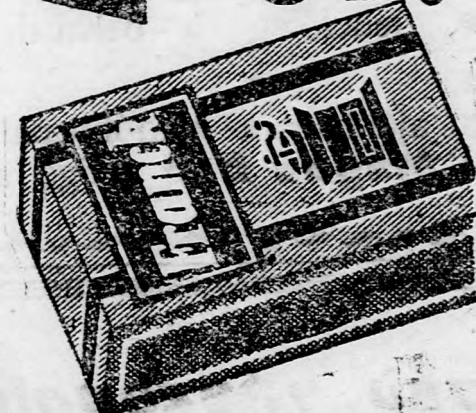
IDEAL

kalapszalonn. Forgalások 48 óra alatt készülnek
Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Maradjon a régi szokás mellett és használdon ezután is kávéjához dobozos Valódi Francokot.

Ez olcsóbbá teszi a kávé, az ízét pedig erőteljesebbé. A gabonakávéhoz is feltétlenül szükséges a Valódi Francok.

Kárpitos kellékek

grádlak, buterszővetek, spárgák, gurtnik stb. Nagy választékban, olcsó áron kaphatók **Boskovics József, Cluj, Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.**

át, gyártmányok

itani ?

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

WEINSTEIN & FRIEDMANN
Verlags-Buchhandlung in CLUJ
"חומשים של נערים"

חומש רש"י תרגום פיר
יעדוואכע סטעפערמאט געבונדען
וויא איינע געוואהנליכעס שוואהעפט מיט
שאַדענע גראַססע ריינע בוכשטאַבען געדרוקקט
דעמאל-פרייוו נור 5 לעי פער שטיק
ווידער-פערקויפער ווערדען געוואכט!

A gabona és tisztaságában számos évi gyakorlattal, 46 éves nős ember megfelelő elhelyezkedést keres, mint raktárnok, vagy ez tasonlót. Beszél, ír perfectül román, német, magyar és elegendő francia olaszt. Cim: Bin, Sibiu, E zsebet-utca 40.

Megvétele keresem Ben Ami "Történet három ágyról" című regnyét. Cim a kiadóban.

Méregképes könyvelő 20 éves gyakorlattal, magyar, német, román nyelvisme ettel, teljesen önálló munkaerő, állást keres. Szíves megkereséskei: "Szer nyigényű" jelige alatt kiadóba kéc. 1606

File terítőket és kelim munkákat legjutányosabban készít Hirschne, Reg. Ferdinand 101, ajtó No 5.

Kiadó

3 szoba, konyha, mellék helyiségekkel a Vasvári Pál uton

Érdeklődni lehet Németh István szabónál Deák Ferenc és Bilyay utca sarok. 699

Két vilány vagy két iskolagyermek intelligens z idő családnál teljes el látást kaphat. — Katzoé, Jókai-u. 21. 1588

BUNWALD

Cluj, Str. Vlahuta (volt Belyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükör- gyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újrafon- sorozása 100%

Uri fiu zsidó családnál a centrumban teljes elátást kap, esetleg zongorahesz- nálattal és oktatással. Érdeklődni Cluj, Str. Regina Maria 15, az üzlet- ben. 1587

Sajjkészítők
figyelembe. A leg- hitűnőbb sajt a "Schweiz" tej- oltóval készül. Ha- tásos, nem romla- dó készítmény. Eg- ger & Co R.-T. ve- gyészeti gyár, Cluj

Ügyes tanulófiu fizetés- sel azonnalra felvétetik a Sifrutá zsidó könyvkeres- kedésben. 1578

Fatészviseelő több évi praxissal román, ma- gyar, német nye viudás- sal, mē- és tűzif- kiterme- lésben állást keres. Aján- latokat "Fidelitas" jeligé- re a kiadóba kír.

Eladó 1 drb. 24/480-as vasgerenda, 90 drb. 15/15-ös csontszintű fayence lap 1 drb. réz üst ka lannal, 50 drb. 1/2-es 1/4-es disz- tégla. Értekezni lehet Rá- kóczi-ut 19.

Kosztot, esetleg lakást is kaphatnak in elligens zsidó fiatalemberek. Főtr 13 sz. második emelet.

Fiatal, gyermektelen házaspár keres üres 1 szoba-konyhás lakást aug. 15-ére, lehetőleg a belvárosban.

Szíves ajánlatot a kiadóhivatal to- vábbít **Magas bér** jelige alatt.

Olcsó vászoncipő árusítás 230 leitől!

GONDA TESTVÉREK

cipőárúházában Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. Főpostával szemben

Oradea, Bul. Regele Ferdinand No 5.

SZINHAZ MŰVÉSZET

Heti műsor

Vasárnap 6 kor: Faj vagy más? (Ujdonság 3-adszor. Leszállított helyárrakkal Sorozatszám 10.)

Vasárnap este 9-kor: Antónia. (30-adszor. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 11.)

Hétfő 8 órákor: Pálmay Ilka dalsztéys. Ezenki- vül: A bakterház. (Ujdonság 5-ötödözör.) Katalin. (Ujdonság 4-edzser. Rendes hely- árrakkal. Sorozatszám 12)

Kedd 8 órákor: Fanni és a cselédterdés, (Ujdon- ság 7-edzser. Poor Lili fell pésével. Sorozat- szám 13)

Szerda 8 órákor: Medgyaszay Vilma kabaré-estéje új magánszámokkal. Ezenkívül: A kávémérés. (Vigjárték ujdonság először. Medgyaszay Vilma fellépésével) Szarazság. (Ujdonság 4-edzser Raud s helyárrakkal. Sorozatszám 14)

Csütörtök 8 órákor: Medgyaszay Vilma második kabaré-estéje új magánszámokkal. Ezenkívül: Pompadour márkine. (Kis perett ujdonság, először. Medgyaszay Vilma fellépésével. Kigyütt az igazság. (Ujdonság 2-odszor.) Ren- des helyárrakkal. So ozatszám 15)

Péntek 8 órákor: Medgyaszay Vilma bucsu'ell- pése új magánszámokkal Ezenkívül: A n ma aszony. (Medgyaszay Vilma f l l pésével. Ren- des helyárrakkal. So ozatszám 16.)

Szombat 7 órákor: Kaméliás hölgy. (Leszállított helyárrakkal Poor Lili fellépésével. Sorozat- szám 17.)

Szombat fél 10 órákor: Néhéz a zsidóors. (A vilnai művészegyüttes vendégjátéka. Felemelt helyárrakkal. Sorozatszám 18)

Vasárnap délután fél 3-kor: Dybut. (A vilnai művészegyüttes vendégjátéka. Rendes hely- árrakkal. Sorozatszám 19.)

Vasárnap 6 kor: Miank az éjszaka. (Ujdonság, 5-ödözör. Leszállított helyárrakkal. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 20)

Vasárnap fél 10-kor: Özönviz. (Amerikai dráma ujdonság. A vilnai művészegyüttes vendég- játéka. Felemelt helyárrakkal. Sorozatszám 21)

Hétfő 8 órákor: Szomorúságának énekese. (A vilnai művészegyüttes bucsujátéka. Felemelt hely- árrakkal. Sorozatszám 22)

A jövő héten 8 órákor kezdődnek az elő- adások!!!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Tőke tőkél 48.000.000 lej. — Fiókjai: Dés, Dioszszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Ud- varhelymegyei Takarékpénztár Rt. Szétyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarék- pénztár Rt. Nagyenyed. Áruraktárai a vasnt mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezámitol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle banksze-ri ügyelet előnyösen végez.

BRITISH IMPORT

cluji angol szö. etáru cég üzletét szeptember hóban kiárusítja

A raktáron levő összes árukat be- szerzési áron alul is kiárusítja.

A kiárusítás már megkezdődött. British Import. Cal. Motilor 4.

CHAMOTTE-(üzálló)-ANYAGOK

minden minőségben, bármily célra. Chamotte-, agyagdinasz- és silikattégliák az összes iparágak részére (a rendes téglalaktól a legkem. lialtabb idomokig és nagyságig) Pékkemence- lapok, kupólkemenceféglák többzörözzen kipróbált minőségben. Savállóféglák, lapok és edények mindeu alakban és nagyságban. Chamottehabarcs, tűzállóanyag és quarchomok. Quarcliszt (tinomra örölt, idegen anyagtól mentes) zománc csölokra. Kivánságra referenciákkal szolgálunk. Évenkénti termelőképesseg: 8 millió kilogramm formázott chamotte, 12 millió kilogramm nyersanyag.

Keramische Industria (Keramiai ipar) Bara-Mare (jud. Hunedoara). Központi iroda: Sibiu-Nagyszeben, Str. Pintenului 36. Rövid levél- és táviratcim: Ceramica Sibiu. Telefonszám: 117.

Prima tűzifát

ölbén és spritva legjutá- nyosabban hzhoz szállít **Fischer** fatelep, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

Anton Rosenzweig

עָרַטְע רומענישע ספרים גראַדאַנדלונג אונד סליח סאָרטיקונג פֿאַר אונד
Héber könyv és rituális oikkek nagykereskedése Cluj, P. M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 38. (Saját ház)
A nagy ünnepi főcikknekke arjegyzéke
1 garn. diszkótés magyar vagy német fordítással, 4 kötet vászon L. 380
1 garn diszkótés magyar vagy német fordítással, 9 kötet vászon L. 850
1 garn. diszkótés magyar fordítással, 1 kötet L. 140, 2 kötet L. 210
1 kötet diszkótés magyar fordítással, 1 kötet L. 200, 4 kötet L. 350
1 garn. diszk. zargon ford. 5 vagy 9 kötet L. 850
Selyem Talezek, felszerelve ezüst vagy arany dresszel, nagyság szerint L. 500—1200
Gyapju és tőrás Talezek gyári árban, szám szerinti nagyság L. 550—1000. Jomkipur sapka, selyem libertin ezüst vagy arany dresszel L. 120.
Mírjam vászonkötésben L. 225. Imitált bőr L. 250, valódi bőr L. 600. Szliche füzve L. 20, kötve zargon fordítással L. 80. — Postal megrendéseket azonnal szállítok, meg nem feletót visszaveszek.